

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 278/06-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 5. septembra 2006 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. P. P., B., t. č. vo väzbe, zastúpeného advokátom Mgr. M. K., B., ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Okresnej prokuratúry Košice I č. k. 2 Pv 5/06-8 z 27. januára 2006, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. P. P. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 25. apríla 2006 doručená sťažnosť Ing. P. P., B., t. č. vo väzbe (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom Mgr. M. K., B., ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) uznesením Okresnej prokuratúry Košice I (ďalej len „okresná prokuratúra“) č. k. 2 Pv 5/06-8 z 27. januára 2006.

Z obsahu sťažnosti a jej prílohy vyplýva, že sťažovateľ ako oznamovateľ 29. marca 2005 podal Okresnému riaditeľstvu Policajného zboru K. (ďalej len „policajný orgán“) trestné oznámenie, ktorým namietal, že konaním JUDr. V. B., správcu konkurznej podstaty úpadcu H., a. s., K., došlo k spáchaniu trestných činov zneužitia právomoci verejného činiteľa, poškodzovania cudzích práv a ďalších trestných činov. Konanie bolo vedené policajným orgánom pod sp. zn. ČVS: 3444/1-OVS-K1-2005.

Sťažovateľ tvrdí, že je členom štatutárneho orgánu predstavenstva spoločnosti H., a. s. (ďalej len „Spoločnosť“). Prostredníctvom spoločnosti B., s. r. o., K., nadobudol majetkovú účasť v Spoločnosti a stal sa jej majoritným akcionárom. Na mimoriadnom valnom zhromaždení Spoločnosti 23. mája 2002 v K. bolo rozhodnuté o tom, že jej predsedom predstavenstva sa stane sťažovateľ s účinnosťou momentom rozhodnutia.

Dňa 27. mája 2002 podal sťažovateľ návrh na zápis zmien do Obchodného registra týkajúci sa zmien v predstavenstve Spoločnosti. Konanie bolo vedené Okresným súdom Košice I (ďalej len „registrový súd“) pod sp. zn. 31 ZpZ/1129/2002.

Krajský súd v Košiciach uznesením sp. zn. 4 K 18/02 z 28. mája 2002 vyhlásil konkurz na majetok Spoločnosti a za správcu konkurznej podstaty ustanovil JUDr. V. B., advokáta, so sídlom K.

Sťažovateľ namietal, že na výzvu registrového súdu na odstránenie väd návrhu, ako aj na výzvu na zaplatenie súdneho poplatku reagoval správca konkurznej podstaty (listom doručeným 19. júla 2002), pričom tento vady neodstránil, súdny poplatok neuhradil a jeho o výzvach neupovedomil, dokonca sa vzdal opravného prostriedku proti uzneseniam registrového súdu v tomto konaní (proti uzneseniu zo 17. januára 2003 a proti uzneseniu z 20. januára 2003 o zastavení konania o zápis zmien do obchodného registra), hoci nešlo o konanie, v ktorom mal byť podľa zákona o konkurze a vyrovnaní vo vtedy platnom znení oprávnený konať správca konkurznej podstaty.

Podľa sťažovateľa napriek týmto skutočnostiam policajný orgán vydal uznesenie, ktorým vec odložil. Proti tomuto uzneseniu policajného orgánu podal sťažovateľ ako oznamovateľ sťažnosť, o ktorej rozhodoval prokurátor okresnej prokuratúry v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Pv 5/06.

Dňa 27. januára 2006 prokurátor okresnej prokuratúry rozhodol o zrušení uznesenia policajného orgánu a vec odmietol podľa § 197 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku s tým, že skutočnosti uvedené oznamovateľom nezakladajú dôvod na začatie trestného stíhania ani v jednom prípade zo sťažovateľom uvádzaných možných trestných činov. Podľa sťažovateľa však okresná prokuratúra svoje rozhodnutie bližšie neodôvodnila.

Porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy sťažovateľ vidí v tom, že okresná prokuratúra vydala rozhodnutie, proti ktorému už nie je prípustný riadny opravný prostriedok, pričom svojím konaním porušila jednu zo základných zásad trestného konania, a to zásadu vyhľadávaciu, keď skutočnosti vyhodnotila iba na základe oznámenia sťažovateľa, nepreverovala ich postupom podľa Trestného poriadku, hoci z oznámenia boli zrejmé skutočnosti, ktoré mohli nasvedčovať spáchaniu viacerých trestných činov.

Sťažovateľ tvrdí, že sa domáhal, aby vo veciach týkajúcich sa obchodného registra bolo správcovi konkurznej podstaty zabránené konať za Spoločnosť, a to prostriedkami trestného práva. Svojím rozhodnutím však okresná prokuratúra porušila práva a právom chránené záujmy sťažovateľa, ktorý takto nie je všeobecne fakticky akceptovaný ako člen štatutárneho orgánu Spoločnosti. Sťažovateľ uvádza, že momentálne je vo väzbe v súvislosti s konaním na Špeciálnom súde v Pezinku, vedenom pod sp. zn. 1 Tš 8/05, a preto je uplatňovanie akýchkoľvek ďalších práv preňho značne sťažené.

Sťažovateľ žiada, aby ústavný súd vyslovil, že uznesením č. k. 2 Pv 5/06-8 z 27. januára 2006 okresná prokuratúra porušila základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu na inom orgáne Slovenskej republiky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, zrušil uznesenie okresnej prokuratúry č. k. 2 Pv 5/06-8 z 27. januára 2006, vec jej vrátil na ďalšie konanie

a priznal náhradu trov právneho zastúpenia jeho právnomu zástupcovi Mgr. M. K. v sume 6 825,40 Sk.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy „Každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky“.

Podľa čl. 51 ústavy sa však práva uvedeného v čl. 46 ods. 1 možno domáhať len v medziach zákonov vykonávajúcich ustanovenie tohto článku.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom sťažnosti sťažovateľa je tvrdené porušenie jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ku ktorému malo dôjsť tým, že okresná prokuratúra vo veci oznámenia o podozrení zo spáchania trestných činov správcom konkurznej podstaty konala v rozpore so zákonom, vyúsťujúcim v konečnom dôsledku do sťažovateľom tvrdeného neakceptovania jeho osoby ako člena štatutárneho orgánu Spoločnosti. Sťažovateľ sa ochrany svojich práv domáhal podaním trestného oznámenia, keďže podľa jeho názoru konanie správcu konkurznej podstaty napĺňalo zákonné podmienky vzniku trestnej zodpovednosti.

Zo sťažnosti a jej prílohy ústavný súd zistil, že vo veci sťažovateľom podaného oznámenia o podozrení zo spáchania trestnej činnosti z 29. marca 2005 rozhodol policajný orgán (Okresné riaditeľstvo Policajného zboru K., Úrad justičnej a kriminálnej polície, odbor skráteneho vyšetřovania) uznesením sp. zn. ČVS-ORP-3444/1-OSV-K1-2005 z 27. decembra 2005 tak, že vec odložil.

Keďže sťažovateľ so skutkovými a právnymi závermi policajného orgánu nesúhlasil, 10. januára 2006 podal proti rozhodnutiu o odložení veci sťažnosť, t. j. riadny opravný prostriedok, o ktorom bol príslušný rozhodovať prokurátor vykonávajúci dozor nad zachovávaním zákonnosti pred začatím trestného stíhania a v prípravnom konaní (§ 230 Trestného poriadku účinného od 1. januára 2006). V rámci svojej prieskumnej činnosti bol prokurátor oprávnený v plnom rozsahu posúdiť procesný postup a závery orgánu činného v trestnom konaní rozhodujúceho v prvom stupni tak po skutkovej ako aj právnej stránke. Prokurátor rozhodujúci o sťažnosti bol oprávnený napadnuté rozhodnutie zrušiť v prípade záveru o jeho nezákonnosti alebo neopodstatnenosti a mohol ho nahradiť vlastným rozhodnutím [§ 230 ods. 2 písm. e) Trestného poriadku].

Na základe sťažnosti sťažovateľa proti rozhodnutiu o odložení veci prokurátor, ktorý vykonával nad vyšetřovaním dozor, svoju prieskumnú právomoc uplatnil. Po preskúmaní vyšetřovacieho spisu dospel k záveru, že policajný orgán rozhodol o odložení veci z dôvodu premlčania trestného stíhania neopodstatnene, bez náležitého posúdenia obsahu podaného trestného oznámenia z hľadiska naplnenia skutkových podstat jednotlivých, v oznámení

označených trestných činov a uznesenie ani náležite neodôvodnil. Preto okresná prokuratúra uznesením č. k. 2 Pv 5/06-8 z 27. januára 2006 zrušila uznesenie policajného orgánu z dôvodu jeho neopodstatnenosti a súčasne podľa § 197 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku trestné oznámenie sťažovateľa z 29. marca 2005 odmietla, pretože v danej veci nevidela dôvod na začatie trestného stíhania alebo postup podľa § 197 ods. 2 Trestného poriadku.

Okresná prokuratúra vo svojom rozhodnutí vychádzala z charakteru a podstaty funkcie správcu konkurznej podstaty a jeho práv, ktoré mu pri výkone funkcie zveril zákon č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení neskorších predpisov a dospela k právnomu záveru, že nemožno jeho konanie, spočívajúce v manipulácii s listovými zásielkami adresovanými Spoločnosti ako úpadcovi, považovať za protiprávne. Podľa okresnej prokuratúry konanie JUDr. V. B. nemožno kvalifikovať ani podľa § 209, § 240 Trestného zákona (účinného do 31. decembra 2005), naviac z obsahu podaného trestného oznámenia nevyplývajú žiadne skutočnosti, nasvedčujúce úmyslu menovaného spôsobiť inému škodu alebo zadovážiť sebe alebo inému neoprávnený prospech.

Podľa § 230 ods. 2 písm. e) Trestného poriadku proti predmetnému rozhodnutiu okresnej prokuratúry sťažnosť nie je prípustná. Podľa citovaného ustanovenia Trestného poriadku je sťažnosť prípustná, ak prokurátor rozhodnutie policajta nahradil svojím vlastným rozhodnutím inak, než na podklade sťažnosti oprávnenej osoby. V okolnostiach prípadu však o tento prípad nejde.

Ústavný súd najprv pripomína, že nie je súčasťou systému orgánov činných v trestnom konaní, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti, ktorý rozhoduje o sťažnostiach týkajúcich sa porušenia základných práv a slobôd fyzických osôb a právnických osôb, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Cieľom uplatňovania tejto právomoci ústavného súdu nie je primárne preskúmavanie a posudzovanie právnych názorov orgánov verejnej moci rozhodujúcich o právnych prostriedkoch nápravy a ochrany práv a slobôd (vrátane základných práv a slobôd) fyzických osôb a právnických osôb pri výklade a uplatňovaní zákonov v súvislosti

s rozhodovaním vo veci samej ani preskúvanie, či v konaní pred týmito orgánmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu tieto orgány vyvodili. Úloha ústavného súdu sa sústreďuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách.

Skutkové a právne závery orgánov verejnej moci rozhodujúcich o právnych prostriedkoch nápravy a ochrany práv a slobôd fyzických osôb a právnických osôb môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody zaručeného v ústave alebo v medzinárodných zmluvách o ľudských právach a základných slobodách (III. ÚS 38/05).

Z citovaného rozhodnutia okresnej prokuratúry, ktoré sťažovateľ v konaní pred ústavným súdom napáda, je podľa názoru ústavného súdu zjavné, že označený orgán činný v trestnom konaní na základe trestného oznámenia sťažovateľa preskúmal prípadnú trestnú zodpovednosť osoby, ktorá sa mala podieľať na zmaření zápisu jeho osoby ako štatutárneho orgánu Spoločnosti do obchodného registra, a dospel k záveru o nenaplnení materiálnych a formálnych znakov niektorej zo skutkových podstát trestného činu konkrétnou osobou v danom prípade.

Zo záverov konečného rozhodnutia okresnej prokuratúry v predmetnej veci pritom nevyplýva jednostrannosť alebo taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Ústavný súd sa vzhľadom na konkrétne okolnosti uvedeného prípadu nedomnieva, že by závery okresnej prokuratúry v predmetnej veci bolo možné kvalifikovať ako zjavne neodôvodnené, či arbitrárne alebo nezlučiteľné so sťažovateľom označeným článkom ústavy.

Pokiaľ sťažovateľ namieta, že konaním okresnej prokuratúry došlo k porušeniu jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy evidentne z dôvodu, že preverovanie jeho

trestného oznámenia z 29. marca 2005 nemalo taký priebeh a najmä výsledok aký očakával, ide o zjavnú neopodstatnenosť. Z označeného základného práva totiž nevyplýva, resp. jeho súčasťou nie je dosiahnutie trestného stíhania voči konkrétnej osobe (III. ÚS 109/06).

Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na svoju judikatúru, v rámci ktorej už uviedol, že „Právo fyzickej osoby na začatie trestného konania voči označenej osobe na základe podaného trestného oznámenia nepatrí medzi základné práva a slobody podľa druhej hlavy ústavy a ani ho nemožno odvodiť z niektorého zo základných práv alebo slobôd“ (II. ÚS 42/00, II. ÚS 28/06).

Ústavný súd taktiež vyslovil, že „Súčasťou práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy ... nie je ani oprávnenie „každého“, aby na základe jeho návrhu (podnetu) bol orgán prokuratúry povinný podať obžalobu voči označeným osobám. Takéto základné právo „každého“ nie je upravené ani v ústave, ani v Trestnom poriadku, prípadne v zákone o prokuratúre“ (I. ÚS 64/96, II. ÚS 42/00).

Sťažovateľ sa cítil byť poškodený údajným trestným činom a keď sa obrátil na orgány činné v trestnom konaní, požíval ochranu základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Hoci z tohto práva mu nevyplývalo subjektívne právo na trestné stíhanie iného (ako už bolo uvedené vyššie), bol oprávnený, aby tieto orgány venovali jeho trestnému oznámeniu pozornosť zodpovedajúcu ich zákonným povinnostiam.

Orgány činné v trestnom konaní sú povinné trestné oznámenie prešetriť a o ňom rozhodnúť. To sa aj stalo (bolo konané o trestnom oznámení sťažovateľa). Neznamená to však, že ak kompetentné orgány v danom prípade po zvážení všetkých okolností prípadu nerozhodli o trestnosti skutkov, ktoré sú predmetom sťažnosti sťažovateľa, porušili jeho zákonom chránené, a to i ústavné práva. Nikto nemá právny nárok a už vonkoncom nie ústavnoprávny nárok na to, aby jeho podaniu (v prípade sťažovateľa trestnému oznámeniu) bolo vyhovené. Ak dôkazy, ktoré boli vykonané, nedávajú podklad pre začatie alebo pokračovanie v trestnom stíhaní, nemôže policajný orgán začať konať alebo pokračovať v konaní. Keď je sťažovateľ presvedčený, že policajný orgán bezdôvodne odložil jeho podnet, čím porušuje zákon (Trestný poriadok), potom je sťažnosť ako opravný prostriedok,

ktorý podával oznamovateľ, namieste. Sťažovateľ ako oznamovateľ trestného činu má zákonné právo domáhať sa len toho, aby sa s jeho oznámením či sťažnosťou kompetentný orgán riadne zaoberal. Nemá však nárok na to, aby výsledok konania zodpovedal jeho predstave (II. ÚS 88/99).

K porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy okresnou prokuratúrou by teda mohlo dôjsť v prípade, ak by táto nevenovala trestnému oznámeniu sťažovateľa, resp. sťažnosti voči rozhodnutiu policajného orgánu, náležitú pozornosť, čo sa však v okolnostiach prípadu nestalo.

Tieto skutočnosti viedli ústavný súd k záveru, že sťažnosť sťažovateľa podaná proti okresnej prokuratúre je zjavne neopodstatnená, preto ju podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol.

Navyše ústavný súd poznamenáva, vo vzťahu k sťažovateľom namietanému porušeniu jeho základného práva a právom chráneného záujmu (že nie je akceptovaný ako člen štatutárneho orgánu spoločnosti v dôsledku údajného zmarenia zápisu označenou osobou) ide aj o nedostatok jeho právomoci na prerokovanie tejto časti sťažnosti sťažovateľa. V tejto súvislosti ústavný súd konštatuje, že rozhodnutím okresnej prokuratúry vo veci sťažovateľa nie je dotknuté jeho právo na prípadnú náhradu škody uplatnením nároku voči osobe označenej v trestnom oznámení v občianskoprávnom konaní. Argumenty sťažovateľa o sťažnom uplatňovaní akýchkoľvek ďalších práv z dôvodu väzby nie sú podľa ústavného súdu dôvodné, pretože ich môže uplatňovať prostredníctvom splnomocneného advokáta.

Keďže ústavný súd sťažnosť sťažovateľa odmietol ako celok, bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľa na rozhodnutie ústavného súdu.

Z uvedených dôvodov rozhodol ústavný súd tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 5. septembra 2006